

Тема: «Україна – єдина країна...»

Мета: поглибити знання учнів про нашу державу – Україну; розширити поняття про єдність, незалежність і суверенність нашої держави; формувати в учнів активну громадянську позицію щодо єдиної, цілісної держави та захисту її кордонів; розвивати пізнавальні інтереси учнів; виховувати любов до рідного краю, повагу до його історичного минулого і сучасного, шанобливе ставлення до символів держави.

Обладнання: Державна символіка, гімн України, пісня Н. Май «Квітуча Україна», малюнки із зображеннями українських пейзажів, телевізор, ноутбук.

Є край, де найкращі у світі пісні,
І цвітом чарує калина,
Де сонечко вперше всміхнулось мені, –
Це дім мій – моя Україна!

Хід уроку

*Живи, Україно!
Живи для краси,
для сили, для правди, для волі!*

*В.Сосюра
(Звучить Державний Гімн України.)*

Дорогі діти! Ось і ще одні канікули пролетіли. І знову шкільний дзвоник кличе вас до праці – до навчання.

Я вітаю вас, уже 5-класників, із початком навчального року, щиро бажаю вам, щоб ця праця не була для вас примусовою, хай вона приносить лише радість і хороші результати.

Подивіться, будь ласка, у вікно: багатопверхові будинки вдивляються в небо; замріяний вітер веде тиху розмову з яскравими осінніми квітами; горобина, надівши червоні намиста, святкує осінь; красень Дніпро несе вдалечінь повнії води свої. Спостерігаєш за плином його і охоплює почуття благоговіння перед його величчю і неповторністю. Таким бачимо ми під вересневим сонцем наше рідне місто Кременчук, частинку великої нашої Батьківщини – України.

Що таке Україна?

– Я спитав журавля.

– Працьовита країна,

Там багата земля!

Я спитав у лелеки:
– Де найкращі поля?
– Облітав я далеко,
Краще наших нема!

Я спитав у синиці:
– Де смачніша вода?
– В українських криницях, –
Відповіла вона.

– Хто найкраще співає? –
Я спитав солов'я.
– Та хіба ж ти не знаєш?!
УКРАЇНА МОЯ!

(Звучить пісня Н. Май «Квітуча Україна».)

У всіх людей одна святиня,
Куди не глянь, де не спитай,
Рідніша їм своя пустиня,
Аніж земний в чужині рай.
Їм красить все їх рідний край.
Нема без кореня рослини,
А нас, людей, без Батьківщини.

М. Чернявський

Про яку святиню говориться у вірші? (*Про Україну.*)

Є багатого країн на землі,
В них - озера, річки і долини.
Є країни великі й малі,
Та найкраща завжди - Батьківщина.
У всьому світі, кожен зна,
Є Батьківщина лиш одна.
І в нас вона одна-єдина –
Це наша славна Україна!

Через віки і бурі лихоліть залишили нам пращури легенду.

Колись давно Бог створив народи і кожного наділив землею. Наші ж предки кинулися шукати собі землю пізніше, але землі їм вже не дісталось.

От вони й прийшли до Бога. Дізнавшись, чого до нього прийшли люди,

запропонував їм Бог чорну землю.

Ні, – відповіли наші предки, – там уже живуть інші народи.

Ну, тоді я вам дам ту землю, що залишилася для раю. Там є усе: ріки, озера, ліси, степи. Але пам'ятайте: якщо її берегтимете, то вона буде ваша, а коли ні – належатиме ворогові.

Пішли наші предки на ту землю, оселилися і живуть до сьогоднішнього дня. А країну свою назвали Україною.

– Діти, що ви знаєте про походження назви нашої країни?

(Відповіді учнів)

- На долю нашого народу випало багато героїчного і водночас трагічного. Історія України - це історія народу, який протягом багатьох століть боровся за свою незалежність. Мабуть, ніхто не уявляє України без Запорозької Січі.

Згадаймо славні імена тих, хто віддав своє життя за щастя народу та свободу: Дмитро Вишневецький - Байда, Петро Сагайдачний, Іван Сірко, Богдан Хмельницький, Максим Залізняк, Іван Мазепа, Олекса Довбуш, Устим Кармелюк. (Через телевізор переглянемо портрети названих героїв).

За кращу долю народу боролися відомі всьому світові діячі культури: Тарас Шевченко, Леся Українка, Іван Франко, Михайло Грушевський. (Через телевізор переглянемо портрети діячів культури).

Ви, молоде покоління нашої держави, повинні цінувати і берегти велике та давнє прагнення наших пращурів - суверенність країни.

«Життя таке коротке. Поспішайте творити добро», - писав О. Довженко.

Творити добро - це будувати щасливе майбуття нашої держави. А щоб Україна була завжди вільною, незалежною, потрібно наполегливо працювати кожному з нас.

– Я ознайомлю вас ще з однією легендою.

Древня легенда розповідає, що на світанку нашої землі Бог оглядав творіння рук своїх і, натовившись, вирішив перепочити. Земля, де опустився Бог з ангелами, була вельми багатою на сонце, звірів та пташок. А найбільше сподобалось Богові люди того краю. До якої хати не заходив він зі своїми супутниками, – всюди їх зустрічали хлібом та сіллю. Так сподобалася Богові та місцина, що він став часто навідуватись зі словами: «Рушаймо у край». Кажуть, що з того і пішла назва нашої держави – «Україна».

Україна – єдина і неподільна! І живуть тут мудрі, щирі і гостинні українці. Нас об'єднує любов до рідної землі, до отчого дому. Ми переживемо складні випробування на віру, дружбу, патріотизм, бо ми – українці.

– Які якості притаманні українцям?

Ділові, немов американці,
Пристрасні, неначе мексиканці,
І співучі, наче італійці,
І розсудливі, немов оті англійці.

Як китайці, дуже працьовиті,
Винахідливі, такі талановиті!
Може, навіть трохи скупуваті,
Та душею щедрі і багаті.

А також веселі та гостинні
В цьому, мабуть, схожі на грузинів.
Як цигани, трохи галасливі,
Інколи хитрющі та кмітливі.

Як французи, дуже емоційні,
Чуйні і ласкаві, експресивні.
Наче німці, здібні і практичні,
Ніби чехи, милі, симпатичні.

Як ніхто, завзяті і дбайливі,
І дотепні, й мудрі, жартівливі,
А ще міцні, сміливі, дужі,
До чужого горя небайдужі.

Ще – охайні, чемні, незрадливі,
А до того всього – ще й вродливі!
Ось такі з тобою ми, земляче...
І терплячі, надто рже терплячі...

Давним-давно жила колись одна жінка. І було у неї троє синів. Росли сини чесними, сміливими, дуже любили свою матусю, готові були віддати за неї своє життя. Виросли сини і вирішили піти світ подивитись. Перший син і говорить: «Мамо, піду я межі люди, подивлюсь на світ Божий».

«Ну що ж, сину, йди. Та пам'ятай рідну домівку, а на згадку візьми із собою золоту корону з трьома промінцями, хай в далекім краю зігриває тебе вона».

Минув час. Завдяки своєму розуму став старший син великим князем, бо трюхпроменева корона, яка зігривала людей і вела вперед, показувала шлях до кращого життя. Дали першому синові ім'я – Тризуб, а знак, що дала йому мати, назвали Гербом.

Попросився у матері і другий син світу подивитися. Дала йому мати в дорогу жовто-блакитний одяг. Своїми звитяжними справами прославив син свою матір. Одержав середній син ймення – Прапор.

А там, де був наймолодший – завжди лунала пісня. Адже мати подарувала своєму наймолодшому сину соловейків голос. За величний спів народ прозвав його Гімном. І з того часу ідуть поруч три брати – Тризуб, Прапор, Гімн.

Тож давайте поговоримо про ці державні символи України.

Прапор

Прапор - це державний символ,

Він є в кожній державі.

Це для всіх - ознака сили,

Це для всіх - ознака слави.

Синьо-жовтий прапор маєм:

Синє - небо, жовте - жито.

Прапор свій оберігаєм,

Він святиця, знають діти.

Прапор свій здійсмаєм гордо,

Ми з ним дужі і єдині.

З ним навіки є народом.

Українським в Україні.

Н. Поклад

Герб

Наш герб - тризуб.

Це воля, слава й сила.

Наш герб - тризуб.

Недоля нас косила.

Та ми зросли, ми є,

Ми завжди будем,

Добро і пісню несемо ми людям.

Н. Поклад

Гімн

Слова палкі, мелодія вродлива.

Державний Гімн ми знаємо усі.

Для кожного села, містечка, міста –

Це клич один з мільйонів голосів.

Це наша клятва, заповідь священна.

Хай чують друзі й вороги,

Що Україна вічна, незнищенна,
Від неї ясне світло навкруги.

Н. Поклад

Народні символи держави.

Крім Державних символів наша Україна має народні символи. Майже в усіх народів є улюблені рослини - символи. У нас це верба, калина, барвінок. Про це говорить прислів'я: «Без верби і калини нема України».

Калина - символ кохання, краси, щастя. Навесні вона вкривається білим цвітом, а восени палахкотить гронами червоних плодів. Калиною уквітчують весільний коровай, оселю; нею лікуються. Про калину складено багато пісень, легенд, приказок.

Почувши слово «Україна», зразу ж уявляєш вербу над водою, тополю в полі... Можливо, ви чули пісню «В кінці греблі шумлять верби»? Окрім краси, верба дає багато користі. Вона, ніби позначка води на землі. Тому й копають криниці під вербою, бо на сухому місці це дерево ніколи не росте.

Легенда про барвінок.

Ця рослина, коли ще не мала своєї назви, дуже заздрила запашній фіалці, бо та була у великій пошані серед людей. І тоді квітка звернулася до богині Флори, щоб та подарувала їй аромат, красу і людську любов. Але богиня не була всесильною - не могла вона нагородити рослину великою красою. Зате дала їй назву «вінка», що означає «перемога». І відтоді люди почали вбачати в барвінкові цілющу силу, яка перемагає тяжкі недуги. За це люди подарували рослині свою любов.

У I ст. н. е. римський державний діяч, філософ Цицерон на публічному виступі сказав: **«Люблять Батьківщину не за те, що вона велика, а за те, що вона твоя»**. Подумайте і дайте відповідь, продовживши речення *«Для мене Україна - це ...»* (записуємо вислови на дошці).

Незалежність України дає можливість кожному з нас стати справжнім господарем своєї землі. А для цього потрібно любити свою Батьківщину, віддавати їй розум і серце.

Ви - юний цвіт нової України,

У ваші очі дивиться народ.

Верстати шлях вам суджено єдиний:

Під кольорами сонця й неба сині - Сягнуть в житті небачених висот.

(Звучить Державний Гімн України.)